

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ІНВЕСТИЦІЙНЕ ПРАВО”**

Харків
2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ІНВЕСТИЦІЙНЕ ПРАВО”

(галузь знань 08 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”,
спеціальність 081 “Право”)

для студентів 5 курсу
вечірньої та заочної форми навчання

*Затверджено вченою радою університету
(протокол № 11 від 25.06.2015 р.)*

Харків
2015

Програма навчальної дисципліни “Інвестиційне право” (галузь знань 08 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”, спеціальність 081 “Право”) для студентів 5 курсу вечірньої та заочної форми навчання / уклад.: Д. В. Задихайло, О. Ю. Битяк, О. М. Давидюк. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2015. – 15 с.

У к л а д а ч і: Д. В. Задихайло,
О. Ю. Битяк,
О. М. Давидюк

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 9 від 15.10.2015 р.)*

ВСТУП

Навчальна дисципліна “Інвестиційне право”, як важлива складова господарсько-правової освіти студентів вищих навчальних закладів, набуває особливого значення в професійній орієнтації та спеціалізації, а в подальшому і професійній адаптації.

У результаті вивчення “Інвестиційного права” студенти повинні:

знати головні засади, форми, методи та засоби здійснення інвестиційної діяльності; загальні положення щодо організації інвестиційної діяльності у сфері господарювання; засоби та механізми державного регулювання інвестиційної діяльності;

уміти правильно тлумачити положення відповідних норм чинного законодавства України як правової основи здійснення інвестиційної діяльності;

володіти навичками ведення різних напрямів багатопланової інвестиційної діяльності, що охоплює господарську діяльність, зокрема, створення та збереження майнової бази господарювання, використання найманої праці, вирішення питань соціально-економічного, науково-технічного, культурного забезпечення суб’єкта господарювання, і яка спрямована на забезпечення потреб суб’єктів господарювання у залученні інвестицій;

вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових приписів, що безпосередньо регулюють здійснення інвестиційної діяльності, правових засобах забезпечення реалізації прав інвесторів, реципієнтів інвестицій, посередників тощо.

Тема 1. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, СИСТЕМА ТА ДЖЕРЕЛА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРАВА

Поняття і предмет інвестиційного права. Методи інвестиційного права (владних приписів, автономних рішень, координації та узгодження, рекомендацій). Функції та принципи інвестиційного права. Система інвестиційного права. Поняття та система інвестиційного законодавства. Місце інвестиційного права в системі господарського права України.

Тема 2. СКЛАД ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН. ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПРАВОВИЙ ЗМІСТ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ВІДНОСИН

Поняття інвестиційної діяльності в економічному та правовому аспекті. Види та форми інвестиційної діяльності. Інвестиційні правовідносини. Склад інвестиційних правовідносин. Види інвестиційних правовідносин залежно від підстав виникнення, стадій та сфери реалізації інвестицій. Поняття, ознаки та класифікація інвестицій залежно від видів цінностей, що становлять їх основу, джерел інвестування, способу ведення господарської діяльності, характеру участі інвестора в інвестиційній діяльності тощо. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Об'єкти інвестиційної діяльності. Джерела правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Правові основи виникнення та припинення інвестиційної діяльності.

Тема 3. ДЕРЖАВНА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Об'єктивні підстави, напрями та завдання правової інвестиційної політики держави. Господарсько-правові форми реалізації правової інвестиційної політики держави. Форми та напрями державного регулювання інвестування. Загальні й спеціальні засоби державного регулювання інвестиційної діяльності. Органи, що реалізують інвестиційну політику держави. Заходи щодо стимулювання інвестиційної діяльності. Класифікація заходів стимулювання інвестиційної діяльності. Особливості пер-

сонального стимулювання залучення інвестицій у межах договору державно-приватного партнерства.

Т е м а 4. КОРПОРАТИВНА ФОРМА ІНВЕСТУВАННЯ

Поняття, форми та види корпоративного інвестування. Засади використання корпоративного інвестування. Особливості використання окремих форм корпоративного інвестування: підприємство, господарське товариство, кооператив, відокремлений підрозділ господарської організації, господарське об'єднання, холдингова група. Способи корпоративного та внутрішньоуправлінського контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, створених чи задіяних у процесі корпоративного інвестування. Відмінності в інвестуванні до статутних (складених) капіталів господарських товариств і статутного капіталу підприємств, кооперативів, господарських об'єднань, а також в інвестуванні в цілісний майновий комплекс вже створеного суб'єкта господарювання.

Т е м а 5. ДОГОВІРНА ФОРМА ІНВЕСТУВАННЯ

Поняття, ознаки договорів в інвестиційній діяльності. Класифікації договорів у інвестиційній діяльності. Функції інвестиційних договорів. Зміст і форма інвестиційного договору. Класифікація істотних умов інвестиційного договору. Забезпечення належного виконання інвестиційного договору. Порядок укладання інвестиційного договору. Особливості укладання інвестиційного договору на основі типового примірною договору та договору приєднання. Договір інвестиційного характеру, його відмінність від інвестиційного договору. Зміст і форма договору інвестиційного характеру. Класифікація істотних умов договору інвестиційного характеру. Порядок укладання договору інвестиційного характеру. Лізинг, концесія та комерційна концесія (франчайзинг) як особливі договірні форми інвестування, особливості, загальна правова характеристика. Правові особливості інвестування в капітальне будівництво. Особливості інвестування в межах договору державно-приватного партнерства.

Т е м а 6. ІННОВАЦІЙНЕ ІНВЕСТУВАННЯ

Поняття та форми інноваційного інвестування. Правове забезпечення відносин інноваційного інвестування. Інноваційні правовідносини. Інновації, їх правовий статус та форми реалізації. Інноваційний продукт, інноваційна продукція. Поняття та загальна характеристика інноваційного проекту. Договори інноваційного характеру. Істотні умови договорів інноваційного характеру. Стимулювання інноваційного інвестування. Комерційна концесія (франчайзинг) як особлива форма інноваційного інвестування.

Т е м а 7. ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТУВАННЯ

Джерела правового регулювання іноземного інвестування. Періодизація законодавства у сфері іноземного інвестування за обсягом спеціальних державних гарантій, що надавались іноземним інвесторам. Поняття та ознаки іноземного інвестування. Поняття і види класифікації іноземних інвестицій. Об'єкти та суб'єкти іноземного інвестування. Правовий статус іноземного інвестора. Форми здійснення іноземних інвестицій: корпоративна форма інвестування, договірна форма інвестування. Правовий статус та особливості організаційно-правової форми іноземного підприємства. Правовий статус та особливості організаційно-правової форми підприємства з іноземними інвестиціями. Спеціальні державні гарантії іноземним інвесторам на території України. Порядок інвестування громадянами України за кордоном. Форми та засоби валютного контролю в ході інвестування громадянами України за кордоном. Порядок та підстави видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на здійснення іноземного інвестування громадянами України за кордон.

Т е м а 8. СПІЛЬНЕ ІНВЕСТУВАННЯ

Поняття, види та форми спільного інвестування. Нормативно-правове забезпечення спільного інвестування. Класифі-

кація інститутів спільного інвестування. Корпоративний інвестиційний фонд: організаційно-правова форма, порядок управління, специфіка діяльності. Пайовий інвестиційний фонд: правова форма, специфіка управління та діяльності. Компанії з управління активами, порядок створення, функціонування та ліквідації. Установи недержавного пенсійного страхування. Фінансово-кредитні механізми та іпотечне кредитування. Спеціальні вимоги щодо створення спеціальних інститутів спільного інвестування.

Т е м а 9. СПЕЦІАЛЬНІ РЕЖИМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поняття і загальна характеристика спеціальних режимів господарювання в окремих галузях національної економіки. Зміст спеціальних правових режимів у окремих галузях національної економіки. Особливості організаційно-господарського забезпечення діяльності в галузях та сферах, у яких встановлено спеціальний режим господарювання. Поняття вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку, їх правова характеристика. Особливості господарсько-правового регулювання спеціальних вільних економічних зон. Відмінність спеціальних режимів інвестиційної діяльності від особливих режимів здійснення господарської діяльності на тимчасово окупованих територіях України.

Т е м а 10. ІНВЕСТИЦІЙНІ СПОРИ

Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів – механізм гармонізації міжнародного і національного права. Двосторонній договірний механізм вирішення інвестиційних спорів.

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Конституція України // Офіц. вісн. України. – 2010. – № 72/1. – Ст. 2598.

Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 18 – 22. – Ст. 144.

Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.91 р. – № 1560 XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.

Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.96 р. – № 93/96 – ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.

Про захист іноземних інвестицій на Україні: Закон України від 10.09.1991 р. № 1540а-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 46. – Ст. 616.

Про інвестування майнових цінностей резидентами за межами України: Указ Президента України від 13.09.1995 р. № 839/95 // Уряд. кур'єр. – 1995. – № 145-146. – С.5.

Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13.10.1992 р. № 2673-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 50. – Ст. 676.

Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16.07.1999 р. № 991-ХІV // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 363.

Про заходи щодо державної підтримки суднобудівної промисловості в Україні : Закон України від 18.11.1999 р. № 1242-ХІV // Відом. Верхов. Ради України. – 2000. – № 3. – Ст. 20.

Про визнання бронетанкової галузі однією з пріоритетних у промисловості та заходи щодо надання їй державної підтримки : Закон України від 11.01.2001 р. № 2211-ІІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 11. – Ст. 46.

Про розвиток літакобудівної промисловості: Закон України від 12.07.2001 р. № 2660-ІІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 50. – Ст. 261.

Вінник О. М. Господарське право: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. М. Вінник. – 2-ге вид., змін. та допов. – Київ: Правова єдність, 2009. – 766 с.

Вінник О. М. Інвестиційне право: навч. посіб. / О. М. Вінник. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Київ: Правова єдність, 2009. – 616 с.

Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: [кол. моногр.] / за наук. ред. Д. В. Задихайла. – Харків: Юрайт, 2013. – 520 с.

Господарське право: підручник / Д. В. Задихайло, В. М. Пашков, Р. П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д. В. Задихайла. – Харків: Право, 2012. – 696 с.

Господарське право: підручник / О. П. Подцерковний, О. О. Квасніцька, А. В. Смітюх та ін.; за ред. О. П. Подцерковного. – Харків: Одиссей, 2010. – 640 с.

Жорнокуй Ю. М. Інвестиційне право: підручник / Ю. М. Жорнокуй. – Схід.-регіон. центр гуманітар.-освіт. ініціатив, 2011. – 192 с.

Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: монографія / Д. В. Задихайло. – Харків: Юрайт, 2012. – 456 с.

Задыхайло Д. В. Инвестиционное право Украины: сборник норматив.-прав. актов / Д. В. Задыхайло. – Харьков: Эспада, 2002. – 752 с.

Задихайло Д. В. Основи господарського права України: навч. посіб. / Д. В. Задихайло, В. М. Пашков. – Харків: Юрайт, 2012. – 328 с.

Засоби та механізми господарсько-правового регулювання: кол. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. – Харків: Юрайт, 2013. – 416 с.

Інноваційне інвестування в Україні: проблеми правового забезпечення: [кол. моногр.] / за наук. ред. Д. В. Задихайла. – Харків: Юрайт, 2013. – 536 с.

Мамутов В. К. Экономика и право: сб. науч. трудов / В. К. Мамутов. – Киев: Юринком Интер, 2003. – 544 с.

Олефір А. О. Господарсько-правове забезпечення державних закупівель у сфері охорони здоров'я: теоретичні та

практичні аспекти: [монографія] / А. О. Олефір. – Харків: Юрайт, 2012. – 456 с.

Пашков В. М. Проблеми правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я (господарсько-правовий контекст) / В. М. Пашков. – Київ: МОРІОН, 2009. – 448 с.

Смітюх А. В. Правові основи інвестиційної діяльності: навч. посіб. / А. В. Смітюх. – Київ: Істина, 2013. – 420 с.

Шишка Р. Б. Инвестиционное право Украины: учеб. пособие / Р. Б. Шишка. – Харьков: Эспада, 2003. – 160 с.

Щербина В. С. Господарське право: підручник / В. С. Щербина. – 5-те вид., перероб. і допов. – Київ: Юрінком Інтер, 2012. – 600 с.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття і предмет інвестиційного права.
2. Методи інвестиційного права (владних приписів, автономних рішень, координації та узгодження, рекомендацій).
3. Функції та принципи інвестиційного права.
4. Система інвестиційного права.
5. Поняття та система інвестиційного законодавства.
6. Місце інвестиційного права в системі господарського права України.
7. Поняття інвестиційної діяльності в економічному та правовому аспекті.
8. Види та форми інвестиційної діяльності.
9. Інвестиційні правовідносини.
10. Склад інвестиційних правовідносин.
11. Види інвестиційних правовідносин залежно від підстав виникнення, стадій та сфери реалізації інвестицій.
12. Поняття, ознаки та класифікація інвестицій залежно від видів цінностей, що становлять їх основу, джерел інвестування, способу ведення господарської діяльності, характеру участі інвестора в інвестиційній діяльності тощо.
13. Суб'єкти інвестиційної діяльності.
14. Об'єкти інвестиційної діяльності.
15. Джерела правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні.
16. Правові основи виникнення та припинення інвестиційної діяльності.
17. Об'єктивні підстави, напрями та завдання правової інвестиційної політики держави.
18. Господарсько-правові форми реалізації правової інвестиційної політики держави.
19. Загальні і спеціальні засоби державного регулювання інвестиційної діяльності.
20. Органи, що реалізують інвестиційну політику держави.
21. Заходи щодо стимулювання інвестиційної діяльності.
22. Класифікація заходів стимулювання інвестиційної діяльності.

23. Особливості персонального стимулювання залучення інвестицій у межах договору державно-приватного партнерства.

24. Поняття, форми й види корпоративного інвестування.

25. Основні засади використання корпоративного інвестування.

26. Особливості використання окремих форм корпоративного інвестування: підприємство, господарське товариство, кооператив, відокремлений підрозділ господарської організації, господарське об'єднання, холдингова група.

27. Способи корпоративного і внутрішньоуправлінського контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, створених чи задіяних у процесі корпоративного інвестування.

28. Відмінності в інвестуванні до статутних (складених) капіталів господарських товариств і статутного капіталу підприємств, кооперативів, господарських об'єднань, а також в інвестуванні в цілісний майновий комплекс вже створеного суб'єкта господарювання.

29. Поняття, ознаки договорів у інвестиційній діяльності.

30. Класифікації договорів у інвестиційній діяльності.

31. Функції інвестиційних договорів.

32. Зміст і форма інвестиційного договору.

33. Лізинг, концесія та комерційна концесія (франчайзинг) як особливі договірні форми інвестування, особливості, загальна правова характеристика.

34. Правові особливості інвестування в капітальне будівництво.

35. Особливості інвестування в межах договору державно-приватного партнерства.

36. Поняття та форми інноваційного інвестування.

37. Правове забезпечення відносин інноваційного інвестування. Інноваційні правовідносини.

38. Інновації, їх правовий статус та форми реалізації.

39. Інноваційний продукт, інноваційна продукція.

40. Поняття та загальна характеристика інноваційного проекту.

41. Договори інноваційного характеру.

42. Перелік істотних умов договорів інноваційного характеру.

43. Стимулювання інноваційного інвестування.
44. Комерційна концесія (франчайзинг) як особлива форма інноваційного інвестування.
45. Джерела правового регулювання іноземного інвестування.
46. Періодизація законодавства у сфері іноземного інвестування за обсягом спеціальних державних гарантій, що надавались іноземним інвесторам.
47. Поняття та ознаки іноземного інвестування.
48. Поняття, види та класифікація іноземних інвестицій.
49. Об'єкти та суб'єкти іноземного інвестування.
50. Правовий статус іноземного інвестора.
51. Форми здійснення іноземних інвестицій: корпоративна форма інвестування, договірна форма інвестування.
52. Правовий статус та особливості організаційно-правової форми іноземного підприємства.
53. Правовий статус та особливості організаційно-правової форми підприємства з іноземними інвестиціями.
54. Спеціальні державні гарантії іноземним інвесторам на території України.
55. Порядок інвестування громадянами України за кордоном.
56. Форми та засоби валютного контролю в ході інвестування громадянами України за кордоном.
57. Порядок та підстави видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на здійснення іноземного інвестування громадянами України за кордон.
58. Поняття, види та форми спільного інвестування.
59. Класифікація інститутів спільного інвестування.
60. Корпоративний інвестиційний фонд: організаційно-правова форма, порядок управління, специфіка діяльності.
61. Пайовий інвестиційний фонд: організаційно-правова форма, порядок управління та специфіка діяльності.
62. Компанії з управління активами, порядок створення, функціонування та ліквідації.
63. Установи недержавного пенсійного страхування.
64. Спеціальні вимоги щодо створення спеціальних інститутів спільного інвестування.

65. Поняття і загальна характеристика спеціальних режимів господарювання в окремих галузях національної економіки.

66. Зміст спеціальних правових режимів у окремих галузях національної економіки.

67. Особливості організаційно-господарського забезпечення діяльності в галузях та сферах, у яких встановлено спеціальний режим господарювання.

68. Поняття вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку, їх права характеристика.

69. Особливості господарсько-правового регулювання спеціальних вільних економічних зон.

70. Відмінність спеціальних режимів інвестиційної діяльності від особливих режимів здійснення господарської діяльності на тимчасово окупованих територіях України.

71. Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів – механізм гармонізації міжнародного і національного права.

72. Двосторонній договірний механізм вирішення інвестиційних спорів.

73. Особливості укладання інвестиційного договору на основі типового примірної договору та договору приєднання.

74. Договір інвестиційного характеру, його відмінність від інвестиційного договору.

75. Зміст та форма договору інвестиційного характеру.

76. Класифікація істотних умов договору інвестиційного характеру.

77. Порядок укладання договору інвестиційного характеру.

Навчальне видання

Електронне видання

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ІНВЕСТИЦІЙНЕ ПРАВО”**

(галузь знань 08 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”,
спеціальність 081 “Право”)

**для студентів 5 курсу
вечірньої та заочної форми навчання**

У к л а д а ч і: ЗАДИХАЙЛО Дмитро Вітольдович,
БИТЯК Олексій Юрійович,
ДАВИДЮК Олександр Миколайович

Відповідальний за випуск *Д. В. Задихайло*

Редактор *О. І. Борисенко*
Комп’ютерна верстка *А. В. Старжинської*

План 2015

Підп. до друку 2015. Вид. № 130.
Зам. № 130.